

Chambre des Représentants

SESSION EXTRAORDINAIRE 1961.

8 NOVEMBRE 1961.

PROPOSITION DE LOI

octroyant aux anciens membres du personnel de carrière de l'administration d'Afrique, relevés pour inaptitude physique, le bénéfice des conditions de recrutement octroyées aux bénéficiaires de la loi du 27 juillet 1961.

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

La loi du 27 juillet 1961 crée des conditions spéciales, plus favorables que celles des régimes communs, pour le recrutement, en qualité d'agent de l'Etat, en faveur des agents de l'administration d'Afrique dont la carrière a pris fin par suite des événements.

Elle exclut de ce bénéfice, notamment les agents relevés de leurs fonctions pour cause d'inaptitude physique. Cette exclusion se justifiait, dans l'esprit du législateur par la raison que, pour ces agents, l'accession du Congo à l'indépendance, n'aurait pas modifié la situation qui leur était faite par le statut qui les avait liés.

Cette situation s'est cependant modifiée, en fait et en droit.

Elle s'est modifiée, en fait d'abord, car le retour massif d'agents d'Afrique à la suite des événements a eu pour effet de saturer le marché de l'emploi et la suppression du Ministère des Affaires Africaines, ainsi que de plusieurs organismes parastataux qui en dépendaient, a entraîné la fermeture des débouchés les plus accessibles aux anciens agents d'Afrique relevés de leurs fonctions pour raison de santé.

Or ces agents se trouvent dans la nécessité absolue de se procurer un emploi, et cependant, de par leur invalidité qui amoindrit leur capacité physique, ils sont plus difficilement reclassables que les autres demandeurs d'emploi. Ils doivent trouver un emploi parce que la pension qui leur est allouée en Europe, en raison de l'invalidité permanente dont ils sont atteints, ne leur permet pas de vivre. Ces agents — car il ne convient d'envisager que le cas de ceux qui ont été

Kamer van Volksvertegenwoordigers

BUITENGEWONE ZITTING 1961.

8 NOVEMBER 1961.

WETSVOORSTEL

waarbij aan het wegens lichamelijke ongeschiktheid ontslagen gewezen beroepspersoneel van het bestuur in Afrika, het voordeel van de aanwervingsvoorwaarden, toegekend aan de begunstigten van de wet van 27 juli 1961, wordt verleend.

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

De wet van 27 juli 1961 heeft voor de aanwerving als Rijksambtenaar bijzondere voorwaarden ingesteld, die gunstiger zijn dan de gewone regelingen en dit ten bate van de ambtenaren van het Bestuur in Afrika aan wier loopbaan tengevolge van de gebeurtenissen een einde werd gemaakt.

Van het genot van deze wet zijn met name uitgesloten de ambtenaren, die wegens lichamelijke ongeschiktheid uit hun functie werden ontslagen. De wetgever beschouwde deze uitsluiting als gerechtvaardigd omdat de toestand van deze ambtenaren — toestand, welke voortvloeide uit het voor hen geldend statuut — niet gewijzigd werd door de onafhankelijkheid van Congo.

De toestand heeft zich echter, in feite en in rechte, gewijzigd.

Vooreerst in feite, want de massale terugkeer van ambtenaren uit Afrika tengevolge van de gebeurtenissen heeft geleid tot verzadiging van de arbeidsmarkt en de opheffing van het Ministerie van Afrikaansche Zaken en van verschillende parastatale instellingen, die ervan afhingen, heeft meegebracht dat de betrekkingen, die het meest toegankelijk waren voor de vroegere ambtenaren van Afrika, die om gezondheidsredenen ontslagen werden, niet meer bestaan.

Een nieuwe betrekking te vinden is voor deze ambtenaren een volstrekte noodzaak. Hun invaliditeit maakt hen echter lichamelijk minder geschikt, zodat zij moeilijker aan een betrekking kunnen geholpen worden dan andere werzoekenden. Zij moeten een betrekking vinden omdat het pensioen dat hen in Europa uit hoofde van hun permanente invaliditeit wordt uitgekeerd, hen niet toelaat te leven. Het pensioen van deze ambtenaren schommelt tussen

relevés avant l'expiration d'une carrière de 15 années effectives — n'ont obtenu que des pensions variant de 1.000 à 2.000 francs par mois. Sous réserve des cas, extrêmement rares, où les intéressés jouissaient d'un traitement très élevé, la pension est, en effet, de 55.000 francs l'an pour les agents qui, soit sont atteints d'une invalidité de 60 % au moins, soit ont effectué une carrière de 12 années effectives. Pour ceux qui n'atteignent pas 60 % d'invalidité, ou 12 ans de carrière, c'est-à-dire pour la grande majorité, cette pension est ramenée à $1/180$ de 55.000 francs par mois de service effectif. A titre d'exemple, l'agent qui a effectué deux termes de trois ans, soit six ans au total, recevra une pension de 55.000 francs $\times 72/180$ soit 20.000 francs par an.

Il faut donc qu'ils trouvent du travail car la courte carrière effectuée à la Colonie ne leur a pas permis de faire des économies, et le plus souvent, ils ont à leur charge plusieurs enfants qu'il faut nourrir et à qui il faut faire faire des études.

La situation des intéressés s'est également modifiée en droit.

En vertu de l'article 19 du statut des agents de l'Etat institué par l'arrêté royal du 2 octobre 1937, les anciens agents de la Colonie jouissent de conditions spéciales de recrutement. Ces conditions sont réglementées par l'arrêté du Régent du 3 mai 1948 qui prévoit que les agents d'Afrique, ayant effectué une carrière d'au moins cinq années et qui ont été relevés de leurs fonctions pour inaptitude physique peuvent accéder aux emplois publics sans conditions d'âge ni de concours de recrutement, dès qu'ils sont porteurs de certains grades dans l'administration d'Afrique, ou peuvent produire les diplômes normalement requis pour l'accès à l'emploi postulé.

Or l'arrêté royal du 16 février 1961 (*Moniteur Belge* du 2 mars 1961, p. 1486) organisant le recrutement des agents de l'Etat de la première catégorie, est venu modifier cet état de droit.

Son article 40 complète, en effet, l'article 2 de l'arrêté du Régent du 3 mai 1948 par la disposition suivante : « Le présent arrêté ne peut s'appliquer pour la nomination à un grade de la première catégorie auquel n'est pas attachée au moins une échelle du groupe G. »

De cette modification de texte, survenue, non seulement après la promulgation de la loi du 21 mars 1960 et le dépôt du nouveau projet de loi sur le même objet, mais aussi après que la situation des anciens agents d'Afrique relevés pour raisons de santé ait été définitivement fixée, il résulte, pour les intéressés, un préjudice très grand. Il ne fait pas de doute que, dans la pratique, et sauf cas tout-à-fait exceptionnels, l'article 19 du statut des agents de l'Etat devient lettre morte et ne sera plus appliqué.

Il importe que le législateur fasse justice aux victimes des services accomplis au Congo. Il ne peut pas laisser sans secours ceux qui conserveront indéfiniment la trace de leur séjour sous les tropiques, alors qu'il vient d'aider leurs collègues qui ont été lésés dans leur carrière par les événements politiques.

La présente proposition de loi, qui n'a d'autre but que de faciliter le reclassement des invalides d'Afrique, n'entraînerait aucune charge nouvelle pour le Trésor.

1.000 en 2.000 frank per maand — want alleen het geval van degenen, die ontslagen werden voor het verstrijken van een loopbaan van 15 jaar werkelijk dienst, dient hier onderzocht. Voorbehoud moet worden gemaakt voor de uiterst zeldzame gevallen van degenen die een zeer hoge wedden genoten : inderdaad, het pensioen bereikt 55.000 fr. per jaar voor de ambtenaren met een invaliditeit van minstens 60 % of die een loopbaan van 12 jaar werkelijke dienst achter de rug hebben. Voor degenen die een invaliditeit van minder dan 60 % of geen 12 jaar werkelijke dienst hebben, d. w. z. voor de grote meerderheid, wordt dit pensioen verminderd met $1/180$ van 55.000 frank per maand werkelijke dienst. Zo zal bijv. een ambtenaar die twee termijnen van drie jaar volbracht heeft, of in het totaal zes jaar, een pensioen ontvangen van 55.000 frank $\times 72/180$, 20.000 frank per jaar.

Zij moeten dus opnieuw werk kunnen vinden, daar zij gedurende hun korte loopbaan in de Kolonie niet voldoende konden bijeen sparen en meestal verscheidene kinderen ten laste hebben, die zij moeten grootbrengen en laten studeren.

De toestand van de betrokkenen heeft zich ook in rechte gewijzigd.

Krachtens artikel 19 van het statuut van het Rijkspersoneel, ingesteld bij koninklijk besluit van 2 oktober 1937, genieten de gewezen koloniale ambtenaren bijzondere aanwervingsvoorwaarden. Deze voorwaarden werden geregeld door het besluit van de Regent van 3 mei 1948, hetwelk bepaalt dat de ambtenaren van Afrika, die een loopbaan van tenminste vijf jaar volbracht hebben en uit hun functies ontslagen werden wegens lichamelijke ongeschiktheid, tot de openbare betrekkingen kunnen toegelaten worden ongeacht hun leeftijd en buiten elk aanwervingsexamen, op voorwaarde dat zij zekere graden hebben bekleed in het bestuur in Afrika of diploma's kunnen overleggen die normaal vereist worden om de gevraagde betrekking te kunnen bekleden.

Nu heeft het koninklijk besluit van 16 februari 1961 (*Belgisch Staatsblad* van 2 maart 1961, p. 1486) tot inrichting van de werving van de Rijksambtenaren van de eerste categorie deze toestand gewijzigd.

Inderdaad, bij artikel 40 van dit koninklijk besluit wordt aan artikel 2 van het besluit van de Regent van 3 mei 1948 de volgende bepaling toegevoegd : « Dit besluit is niet van toepassing bij benoeming tot een graad van de eerste categorie waaraan niet ten minste een weddeschaal van de groep G verbonden is. »

Uit deze tekstwijziging die niet alleen is geschied nadat de wet van 21 maart 1960 was afgekondigd en een nieuw wetsontwerp over hetzelfde onderwerp was ingediend, maar bovendien op een ogenblik waarop de toestand van de gewezen ambtenaren van Afrika, die om gezondheidsredenen ontslagen werden reeds definitief geregeld was, vloeit voor de belanghebbenden een aanzienlijk nadeel voort. Het staat buiten kijf dat artikel 19 van het statuut van het Rijkspersoneel in de praktijk, enkele hoogst uitzonderlijke gevallen niet te na gesproken, een dode letter zal worden en niet meer zal worden toegepast.

De wetgever moet aan degenen die het slachtoffer geworden zijn van hun dienstprestaties in Congo recht laten wedervaren. Hij mag zijn steun niet ontfangen aan degenen die voor immer de sporen van hun verblijf onder de tropen zullen dragen, nu hij hun collega's die hun loopbaan gebroken zagen ingevolge de politieke gebeurtenissen, een helpende hand heeft gereikt.

Dit wetsvoorstel heeft alleen ten doel de herklassering van de minder valide ambtenaren van Afrika in de hand te werken. Het zou voor de Schatkist geen enkele nieuwe last meebrengen.

A. SAINTRAINT.

PROPOSITION DE LOI

Article unique.

Les dispositions de l'article 6 de la loi du 27 juillet 1961 portant certaines mesures en faveur du personnel de carrière des cadres d'Afrique, sont applicables aux personnes reprises à l'article premier de la même loi, relevées de leurs fonctions pour cause d'inaptitude physique, pour autant qu'elles aient été nommées à titre définitif comme membres du personnel de carrière des cadres d'Afrique et comptent en cette qualité, moins de quinze ans de carrière.

19 août 1961.

WETSVOORSTEL

Enig artikel.

De bepalingen van artikel 6 van de wet van 27 juli 1961 houdende sommige maatregelen ten gunste van het beroepspersoneel van de kaders in Afrika zijn toepasselijk op de in het eerste artikel van dezelfde wet vermelde personen, die uit hun functies werden ontslagen wegens lichamelijke ongeschiktheid, voor zover zij vast benoemd werden als leden van het beroepspersoneel van de kaders in Afrika en als zodanig minder dan vijftien jaar dienst tellen.

19 augustus 1961.

A. SAINTRAINT.
